

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 3. november 2023
(OR. en)

14988/23

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0392(NLE)

AELE 40
EEE 37
N 93
ISL 52
FL 31
MI 935
CLIMA 530
ENV 1232
ENER 594
TRANS 471

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	3. november 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2023) 696 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS, millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel EMP ühiskomitees võetav seisukoht seoses EMP lepingu XX lisa „Keskkond“ muutmisega (Meresektori ja paiksete käitiste heitkogustega kauplemise süsteem)

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2023) 696 final.

Lisatud: COM(2023) 696 final

Brüssel, 3.11.2023
COM(2023) 696 final

2023/0392 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

**millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel EMP ühiskomitees võetav seisukoht
seoses EMP lepingu XX lisa „Keskkond“ muutmisega**

(Meresektori ja paiksete käitiste heitkogustega kauplemise süsteem)

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel EMP ühiskomitees võetav seisukoht EMP lepingu XX lisa „Keskkond“ muutmist käsitleva ühiskomitee otsuse kavandatud vastuvõtmise küsimuses

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. EMP leping

Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga (edaspidi „EMP leping“) on EMP kodanikele ja ettevõtjatele tagatud võrdsed õigused ja kohustused siseturul. Sellega on nähtud ette nelja vabadust käsitlevate ELi õigusaktide kohaldamine kõigis 30 EMP riigis, mille hulka kuuluvad ELi liikmesriigid, Norra, Island ja Liechtenstein. Lisaks hõlmab EMP leping koostööd muudes olulistes valdkondades, nagu teadus- ja arendustegevus, haridus, sotsiaalpoliitika, keskkond, tarbijakaitse, turism ning kultuur, mis on koondatud ühisnimetuse „*kõrvalmeetmed ja horisontaalpoliitika*“ alla. EMP leping jõustus 1. jaanuaril 1994. Liit koos liikmesriikidega on EMP lepingu osaline.

2.2. EMP ühiskomitee

EMP ühiskomitee vastutab EMP lepingu haldamise eest. Tegemist on foorumiga, kus vahetatakse arvamusi EMP lepingu toimimise kohta. Ühiskomitee otsused võetakse vastu konsensuse alusel ja need on lepinguosalistele siduvad. ELi poolel vastutab EMPga seotud küsimuste koordineerimise eest Euroopa Komisjoni peasekretariaat.

2.3. EMP ühiskomitee kavandataav akt

EMP ühiskomiteel on kavas vastu võtta EMP ühiskomitee otsus (edaspidi „*kavandataav õigusakt*“), millega muudetakse EMP lepingu XX lisa „Keskkond“.

Kavandatava õigusakti eesmärk on inkorporeerida EMP lepingusse määrus (EL) 2023/957, millega muudetakse määrust (EL) 2015/757, et hõlmata meretransporditegevusi ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga ning näha ette täiendavate kasvuhoonegaaside heitkoguste ja täiendavate laevatüüpide tekitatud heite seire, aruandlus ja kontroll,¹ direktiiv (EL) 2023/959, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem, ja otsust (EL) 2015/1814, mis käsitleb ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi loomist ja toimimist,² otsus (EL) 2023/852, millega muudetakse otsust (EL) 2015/1814 seoses lubatud heitkoguse ühikute arvuga, mis lisatakse ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi kuni 2030. aastani,³ ning komisjoni otsus (EL) 2023/1575 ELi heitkogustega kauplemise süsteemis 2024. aastaks välja antavate liidu lubatud heitkoguse ühikute üldkoguse kohta⁴.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/957, millega muudetakse määrust (EL) 2015/757, et hõlmata meretransporditegevusi ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga ning näha ette täiendavate kasvuhoonegaaside heitkoguste ja täiendavate laevatüüpide tekitatud heite seire, aruandlus ja kontroll (ELT L 130, 16.5.2023, lk 105).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/959, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem, ja otsust (EL) 2015/1814, mis käsitleb ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi loomist ja toimimist (ELT L 130, 16.5.2023, lk 134).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. aprilli 2023. aasta otsus (EL) 2023/852, millega muudetakse otsust (EL) 2015/1814 seoses lubatud heitkoguse ühikute arvuga, mis lisatakse ELi kasvuhoonegaaside

EMP lepingu artiklite 103 ja 104 kohaselt muutub kavandatud akt lepinguosaliste jaoks siduvaks.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Komisjon esitab nõukogule EMP ühiskomitee otsuse eelnõu, et nõukogu võtaks selle vastu kui liidu seisukoha. Vastu võetud seisukoht tuleks esitada EMP ühiskomitees esimesel võimalusel.

Lisatud EMP ühiskomitee otsuse eelnõus on sätestatud konkreetne läbivaatamisklausel seoses direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatüki kohaldamisega ning kuni läbivaatamise tulemuste selgumiseni ei kohaldata IVa peatüki loa- ja seire-eeskirju Liechtensteini suhtes. See läheb kaugemale sellest, mida saab pidada pelgalt tehnilisteks kohandusteks nõukogu määruse nr 2894/94⁵ tähenduses. Seetõttu peab nõukogu võtma vastu liidu seisukoha.

Liechtensteini eriasjaolud õigustavad seda kohandust, kuna Liechtensteinil on Šveitsiga kahepoolne leping, millega ta esiteks kehtestab sama süsinikumaksu taseme kui kehtib Šveitsis (praegu 120 eurot tonni CO₂ kohta) ja millega ta teiseks näeb ette, et süsinikumaksu haldavad täielikult Šveitsi ametiasutused, sealhulgas Liechtensteini ja Austria piiril maksude kogumisel, ja selle eest maksavad Šveitsi üksused. Seda seetõttu, et kõik kütusetarned pärinevad Šveitsist ja kütuse ladustamisega tegelevad Šveitsi üksused. Seetõttu on HKS2 kohasest tagastamiskohustusest tehtud erandi kehtivuse ajaks nähtud Liechtensteini jaoks ette spetsiifiline läbivaatamine, kui riiklikud süsinikumaksud on ajal, mil ühiskomitee teeb direktiivi 2003/87/EÜ muudatuste inkorporeerimise kohta järgmise otsuse, kõrgemad kui HKS2 hind. Seda on oodata pärast artikli 30 kohast direktiivi 2003/87/EÜ läbivaatamist, mis on esialgu kavandatud 2026. aasta juulisse. Enne ühiskomitee otsuse jõustumist ei kohaldata Liechtensteini suhtes reguleeritud üksuste jaoks ette nähtud lubade andmist, seiret ja aruandlust käsitlevaid sätteid.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9 on ette nähtud otsused, millega kehtestatakse *lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.*

Mõiste *õigusliku toimega aktid* hõlmab akte, millel on asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel õiguslik toime. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, kuid võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu⁶.

heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi kuni 2030. aastani (ELT L 110, 25.4.2023, lk 21).

⁴ Komisjoni 27. juuli 2023. aasta otsus (EL) 2023/1575 ELi heitkogustega kauplemise süsteemis 2024. aastaks välja antavate liidu lubatud heitkoguse ühikute üldkoguse kohta (ELT L 192, 31.7.2023, lk 30).

⁵ Nõukogu 28. novembri 1994. aasta määrus (EÜ) nr 2894/94 Euroopa Majanduspiirkonna lepingu rakendamise korra kohta (ELT L 305, 30.11.1994, lk 6).

⁶ Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

EMP Ühiskomitee on lepinguga, täpsemalt EMP lepinguga loodud organ. Akt, mille EMP ühiskomitee peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt. Kavandatav akt on rahvusvahelise õiguse alusel siduv kooskõlas EMP lepingu artiklitega 103 ja 104.

Kavandatav akt ei täienda ega muuda lepingu institutsioonilist raamistikku. Seega on kavandatava otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9 koostoimes nõukogu määruse (EÜ) nr 2894/94 artikli 1 lõikega 3.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 alusel ja koostoimes nõukogu määruse (EÜ) nr 2894/94 artikli 1 lõikega 3 tehtava otsuse materiaaõiguslik alus sõltub eelkõige EMP lepingusse inkorporeeritava ELi akti materiaaõiguslikust alusest.

Kui kavandatava õigusaktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning ühte neist võib pidada peamiseks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus, nimelt peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav materiaaõiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kuna ühiskomitee otsusega inkorporeeritakse EMP lepingusse määrus (EL) 2023/957, direktiiv (EL) 2023/959, otsus (EL) 2023/852 ja komisjoni otsus (EL) 2023/1575, peaks käesolev nõukogu otsus põhinema samal materiaaõiguslikul alusel kui inkorporeeritavad õigusaktid. Seega on kavandatava otsuse materiaaõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 192 lõige 1.

4.3. Järeldus

Kavandatava otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 192 lõige 1 koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9 ning nõukogu määruse (EÜ) nr 2894/94 artikli 1 lõikega 3.

5. KAVANDATAVA AKTI AVALDAMINE

Kuna EMP ühiskomitee aktiga muudetakse EMP lepingu XX lisa „Keskkond“, on asjakohane avaldada see pärast vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel EMP ühiskomitees võetav seisukoht seoses EMP lepingu XX lisa „Keskkond“ muutmisega

(Meresektori ja paiksete kütiste heitkogustega kauplemise süsteem)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse nõukogu 28. novembri 1994. aasta määrust (EÜ) nr 2894/94 Euroopa Majanduspiirkonna lepingu rakendamise korra kohta,⁷ eriti selle artikli 1 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Majanduspiirkonna leping⁸ (edaspidi „EMP leping“) jõustus 1. jaanuaril 1994.
- (2) Kooskõlas EMP lepingu artikliga 98 võib EMP ühiskomitee oma otsusega muu hulgas muuta EMP lepingu XX lisa „Keskkond“.
- (3) EMP lepingusse tuleks inkorporeerida Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2023/957,⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2023/959,¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus (EL) 2023/852¹¹ ja komisjoni otsus (EL) 2023/1575¹².

⁷ EÜT L 305, 30.11.1994, lk 6.

⁸ EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/957, millega muudetakse määrust (EL) 2015/757, et hõlmata meretransporditegevusi ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga ning näha ette täiendavate kasvuhoonegaaside heitkoguste ja täiendavate laevatüüpide tekitatud heite seire, aruandlus ja kontroll (ELT L 130, 16.5.2023, lk 105).

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/959, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem, ja otsust (EL) 2015/1814, mis käsitleb ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi loomist ja toimimist (ELT L 130, 16.5.2023, lk 134).

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. aprilli 2023. aasta otsus (EL) 2023/852, millega muudetakse otsust (EL) 2015/1814 seoses lubatud heitkoguse ühikute arvuga, mis lisatakse ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi kuni 2030. aastani (ELT L 110, 25.4.2023, lk 21).

¹² Komisjoni 27. juuli 2023. aasta otsus (EL) 2023/1575 ELi heitkogustega kauplemise süsteemis 2024. aastaks välja antavate liidu lubatud heitkoguse ühikute üldkoguse kohta (ELT L 192, 31.7.2023, lk 30).

- (4) Seetõttu tuleks EMP lepingu XX lisa „Keskkond“ vastavalt muuta.
- (5) Seisukoht, mille liit võtab EMP ühiskomitees, peaks sellest tulenevalt põhinema lisatud otsuse eelnõul,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu nimel EMP ühiskomitees EMP lepingu XX lisa „Keskkond“ muutmise ettepaneku küsimuses võetav seisukoht põhineb käesolevale otsusele lisatud EMP ühiskomitee otsuse eelnõul.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise kuupäeval.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*